

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO**

Seduta tat-12 ta' Ottubru, 2007

Citazzjoni Numru. 2805/1997/1

Interior Design Resources Limited

Versus

Mambra Electronics Limited

Din hija kawża b'rikonvenzjoni dwar appalt. Is-soċjetà attriċi qiegħda titlob il-ħlas tal-bilanċ tal-prezz għal xogħlijiet li għamlet għall-konvenuta, u s-soċjetà konvenuta qiegħda titlob il-ħlas ta' danni għax qiegħda tgħid illi x-xogħol sar ħażin u ma tlestiex fiż-żmien miftiehem.

Iċ-ċitazzjoni tgħid illi s-soċjetà attriċi kienet qabbdet lill-konvenuta tagħmlilha xogħlijiet ta' dizinn, alterazzjonijiet u *refurbishing* f'ħanut f'Ħal Luqa. Ix-xogħol kollu kien jiswa wieħed u tletin elf u erbgħa u tmenin lira u sebgħa u sebgħin ċenteżmu (Lm31,087.77), li minnhom il-konvenuta ħallset wieħed u għoxrin elf, erba' mija u erbatax-il lira (Lm21,414) u għalhekk fadal bilanċ ta' sebat

elef, sitt mija u tlieta u tletin lira u ħames ċenteżmi (Lm7,633.05)¹.

Billi għalxejn sejñet lill-konvenuta kemm-il darba biex tħallas, is-soċjetà attriċi fetħet din il-kawża u qiegħda titlob illi l-qorti tikkundanna lill-konvenuta tħallasha sebat elef, sitt mija u tlieta u tletin lira u ħames ċenteżmi (Lm7,633.05), flimkien ma' l-imgħaxijiet legali u l-ispejjeż, fosthom dawk ta' żewġ mandati kawtelatorji.

Is-soċjetà konvenuta ressqet dawn l-eċċezzjonijiet:

1. għalkemm huwa minnu illi s-soċjetà konvenuta qabdet lill-attriċi biex tagħmel xogħlijiet f'hanut f'Hal Luqa, ħafna xogħlijiet ma sarux, jew saru ħażin;
2. il-ftehim kien illi x-xogħol kellu jitlesta sal-11 t'April 1997, iżda tlesta xhur wara u minħabba f'hekk il-konvenuta ġarrbet telf ta' qligħ; u
3. is-somma li qiegħda titlob l-attriċi hija wisq, u ħafna iżjed mill-prezz miftiehem; barra minn hekk, hemm xogħlijiet li tħallsu direttament mill-konvenuta u li tagħhom l-attriċi xorta qiegħda titlob ħlas.

Il-konvenuta nqdiet bil-proċeduri mibdija mill-attriċi biex b'rikonvenzjoni ressqet il-kontro-talbiet tagħha. Fissret illi fit-twerttiq ta' l-appalt is-soċjetà attriċi għamlet xogħol ħażin li ikkaġuna danni lill-konvenuta. Ukoll, għalkemm il-ftehim kien illi l-attriċi tlesti x-xogħlijiet tal-11 t'April 1997, l-attriċi ma ħarsitx dan il-patt, u l-konvenuta minħabba f'hekk ġarrbet danni.

Billi għalxejn sejñet lill-attriċi biex tersaq għal-likwidazzjoni u l-ħlas tad-danni, il-konvenuta qiegħda titlob illi l-qorti:

1. tgħid illi s-soċjetà attriċi għandha twieġeb għad-danni li ġarrbet is-soċjetà konvenuta;
2. tillikwida dawn id-danni; u
3. tikkundanna lill-attriċi tħallas lill-konvenuta d-danni hekk likwidati, flimkien ma' l-ispejjeż tal-kawża.

Ma jidhirx illi s-soċjetà attriċi ressqet eċċezzjonijiet għall-kontro-talbiet.

B'dikriet tat-8 t'Ottubru 1998 u ieħor tat-2 ta' Frar 1999, il-qorti ħatret perit tekniku sabiex igħid sarux, u sarux sew, ix-xogħlijiet li għalihom l-attriċi qiegħda titlob ħlas, u jekk il-

¹ Fil-fatt jekk tnaqqas Lm21,414 minn Lm31,084.77 jifdal Lm9,673.77, mhux Lm7,633.05.

ħlas mitlub huwiex skond il-ftehim. Il-perit eventwalment ħalef ir-rapport tiegħu fl-24 ta' Novembru 2006.

Il-fatti seħħew hekk:

B'kitba bla data li kopja tagħha hija esebita minn *fol.* 25 'il quddiem, is-soċjetà konvenuta qabbdet lill-attriċi tagħmilha xogħlijiet b'appalt. Il-prezz għax-xogħol u l-materjal kellu jkun ta' erbgħa u għoxrin elf u tnejn u għoxrin lira u tmintax-il ċenteżmu (Lm24,022.18), magħduda t-taxxa fuq il-valur miżjud, u x-xogħol kellu jitlesta sal-11 t'April 1997.

Matul iż-żmien tat-twettiq ta' l-appalt saru xi tibdiliet, fis-sens li tnsqqsu xi xogħlijiet u żdiedu oħrajn. Biex setgħu jitwettqu t-tibdiliet fid-diżinn oriġinali, in-nefqa għoliet u l-proġett kellu jieħu aktar żmien.

Id-data meta tlestew ix-xogħlijiet ma irriżultatx bi preċiżjoni mix-xhieda, iżda l-ħanut infetaħ fl-1 ta' Lulju 1997². Meta tqis illi l-ftehim kien illi x-xogħol kellu jitlesta fil-11 t'April 1997, illi kien hemm tibdiliet u xogħlijiet miżjuda, u illi d-direttur ewlieni tas-soċjetà konvenuta żżewweġ fl-20 t'April 2007, ma jistax raġonevoment jingħad illi kien hemm dewmien relevanti li għalih għandha twieġeb is-soċjetà attriċi, u għalhekk it-talba għal danni minħabba dewmien ma tistax tintlaqa'.

Is-soċjetà konvenuta iżda qiegħda tilmenta wkoll minħabba l-prezzijiet mitluba mill-attriċi u minħabba l-kwalità tax-xogħol. Dwar dawn irrelata l-perit tekniku.

Dwar il-prezzijiet il-perit irrelata illi dawk mitluba mis-soċjetà attriċi huma ġustifikati, ħlief għal dawn il-partiti li sejrjn jissemmew:

- żjeda ta' seba' mija u erbgħa u sebgħin lira u erbgħin ċenteżmu (Lm747.40) u t-taxxa relativa għal *partition* bejn il-parti pubblika u l-parti privata tal-ħanut: ma ngibitx prova li sar xi tibdil mid-diżinn oriġinali li dwaru sar ftehim, u għalhekk din iż-żjeda fil-prezz ma hijiex ġustifikata;
- żjeda fil-prezz għat-tqegħid tal-madum u t-tqegħid ta' aperturi ta' l-aluminju: ma ngibitx prova illi sar xi tibdil jew xogħol iżjed minn dak miftiehem, u għalhekk din iż-żjeda ma hijiex ġustifikata;
- żjeda ta' elfejn, mija u wieħed u disgħin lira (Lm2,191), u t-taxxa relativa, għal xogħol ta' mastrudaxxa: il-perit sab

² *Fol.* 40.

illi, għalkemm tassew sar xogħol aktar milli kien miftiehem, mhux ix-xogħol kollu li għalih l-attributi qiegħda titlob ħlas iżjed kien xogħol mhux magħdud fl-istima oriġinali, u għalhekk hija ġustifikata biss żjeda ta' elf, mitejn u wieħed u sebgħin lira (Lm1,271), u t-taxxa relativa;

- żjeda ta' erba' mitt lira (Lm400) għal xkaffar tal-ħġieġ u mitejn u sebgħin lira (Lm270) għal *stainless steel fittings*: għalkemm saru xi tibdiliet mid-diżinn oriġinali, il-perit sab illi dawn it-tibdiliet kienu minimi u ma jiġġustifikawx iż-żjeda fil-prezz mitlub mill-attributi;
- żjeda minn mitt lira (Lm100) għal mitejn u tnejn u għoxrin lira u tnejn u sittin ċenteżmu (Lm222.62) għal tindif: ma ngibitx prova li tiġġustifika din iż-żjeda, li għalhekk ma tistax tiġi approvata;
- żjeda għal żebgħa, kiri ta' *skip* u xiri ta' xi materjal: il-perit sab illi dawn il-partiti huma magħduda fil-ftehim oriġinali u għalhekk ma għandu jsir ebda ħlas żejjed għalihom.

Wara li tqis iż-żjediti ġustifikati u t-tnaqqis għal xogħol li ma sarx, iżda qabel ma tqis l-ilmenti tas-soċjetà konvenuta dwar xogħol ħażin, l-appalt b'kolloxx jiġi jiswa dsatax-il elf, disa' mija u ħamsa u sittin lira u wieħed u sittin ċenteżmu (Lm19,965.61), barra t-taxxa relativa u d-dritt tas-soċjetà attributi ta' ħmistax fil-mija (15%) fuq il-valur. Ngħaddu issa biex inqisu l-ilmenti dwar xogħol ħażin.

Il-perit sab dawn id-difetti:

- il-madum tqiegħed ħażin, tant li ttajrulu x-xfar u ttebba' bis-siment;
- il-ħġieġ mal-ġnub tat-taraġ tqiegħed ħażin u żżerżaq;
- il-pilastri f'ras it-taraġ ma humiex marbutin sew u jiċċaqilqu;
- ix-xogħol ta' l-injam ma tqiegħedx kif trid is-sengħa;
- is-sockets ta' l-elettriku tqiegħdu f'livell ħażin;
- il-bieb ta' barra tal-ħġieġ inħadem fuq diżinn ħażin;
- il-gradat tal-ħadid ta' quddiem il-bieb ma twaħħlitx sew; u
- it-tabella ma saritx skond struzzjonijiet mogħtija mill-konvenuta.

Il-perit wara li qies dawn id-difetti kien tal-fehma illi għandu jsir tnaqqis ta' tlitt elef lira (Lm3,000) mill-prezz. Il-qorti taqbel ma' din il-konklużjoni u tillikwida s-somma ta' tlitt elef lira (Lm3,000) li għandu jitnaqqas mill-prezz minhabba x-xogħol hażin u b'titolu ta' danni mitluba fir-rikonvenzjoni. Għa' rajna li ma għandhomx jiġu likwidati danni ulterjuri minhabba f'dawmien (flief relativament għar-rata tat-taxxa fuq il-valur miżjud, kif jiġi mfiesser aktar 'il quddiem).

Jekk tnaqqas tlitt elef lira (Lm3,000) mill-valur ta' l-appalt ta' dsatax-il elf, disa' mija u ħamsa u sittin lira u wieħed u sittin centeżmu (Lm19,965.61), jifdal bilanċ ta' sittax-il elf, disa' mija u ħamsa u sittin lira u wieħed u sittin centeżmu (Lm16,965.61). Ma' dawn trid iżżid ħmistax fil-mija (15%) drittijiet tas-soċjetà attriċi, u għalhekk il-prezz jitla' għal dsatax-il elf u ħames mitt lira u għaxar centeżmi (Lm19,500.10).

Trid iżżid ukoll it-taxxa fuq il-valur miżjud. Ir-rata korrenti hija ta' tmintax fil-mija (18%) iżda l-konvenuta għandha tħallas bir-rata taż-żmien meta saru x-xogħlijiet, li kienet ħmistax fil-mija (15%), ladarba kienet ġustifikata li ma tħallasx f'dak iż-żmien għar-raġunijiet miġjuba fuq. Id-differenza dovuta lill-awtoritajiet fiskali għandha tħallashom is-soċjetà attriċi.

Għalhekk b'kollox il-konvenuta kellha tħallas tnejn u għoxrin elf, erba' mija u ħamsa u għoxrin lira u tnax-il centeżmu (Lm22,425.12). Għa' ħallset akkont wieħed u għoxrin elf, erba' mija u erbatax-il lira (Lm21,414), u jifdal bilanċ ta' elf u ħdax-il lira u tnax-il centeżmu (Lm1,011.12).

Il-qorti għalhekk taqta' l-kawża u tiddisponi kemm mit-talbiet tas-soċjetà attriċi kif ukoll mill-kontro-talbiet u mill-eċċezzjonijiet tal-konvenuta billi tikkundanna lis-soċjetà konvenuta tħallas lis-soċjetà attriċi elf u ħdax-il lira u tnax-il centeżmu (Lm1,011.12), flimkien ma' l-imgħaxijiet relattivi mill-1 ta' Lulju 1997 ladarba ma sarx depożitu.

Billi l-konvenuta kellha raġun illi żżomm il-ħlas tal-bilanċ sallum, l-ispejjeż ġudizzjarji għandha tħallashom is-soċjetà attriċi.

Kopja Informali ta' Sentenza

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----